

Zakonodajno-pravna služba je na podlagi prvega odstavka 153. člena Poslovnika državnega zbora pripravila neuradno prečiščeno besedilo Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, ki obsega:

- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti – ZIRD (Uradni list RS, št. 110/02 z dne 18. 12. 2002),
- Odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije o razveljavitvi 55. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, št. U-I-289/04-26 (Uradni list RS, št. 56/06 z dne 30. 5. 2006),
- Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji – ZUTPG (Uradni list RS, št. 114/06 z dne 9. 11. 2006),
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12 z dne 14. 12. 2012),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – ZIRD-A (Uradni list RS, št. 109/12 z dne 31. 12. 2012).

Številka: 542-02/13-1/1

Datum: 30. 1. 2013

EPA 955-VI

Božo Strle
vodja Zakonodajno-pravne službe

ZAKON O IZVAJANJU REJNIŠKE DEJAVNOSTI

NEURADNO PREČIŠČENO BESEDILO (ZIRD-NPB2)

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta zakon ureja pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, postopek pridobitve dovoljenja za izvajanje te dejavnosti, način izvajanja rejniške dejavnosti, spremljanje izvajanja te dejavnosti in njeno financiranje ter druga vprašanja, povezana z izvajanjem rejniške dejavnosti.

(2) V zakonu uporabljeni izrazi rejnik, otrok, kandidat, sorodnik, socialni delavec in drugi izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

2. člen

(1) Rejništvo je posebna oblika varstva in vzgoje otrok, nameščenih v rejniško družino na podlagi zakona, ki ureja družinska razmerja ali drugega zakona in je namenjeno otrokom, ki začasno ne morejo prebivati v biološki družini.

(2) Rejniška dejavnost je dejavnost rejniških družin, ki izvajajo rejništvo. Izvajanje rejniške dejavnosti je enotno urejeno za vse rejnike, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Rejnik je oseba, ki izvaja rejniško dejavnost pod pogoji, ki jih predpisuje ta zakon in v skladu z zakonom, ki ureja družinska razmerja.

(4) Rejniška družina je družina, v kateri se izvaja rejniška dejavnost. Sestavljajo jo rejnik in vse osebe, ki živijo z rejnikom.

(5) Otrok je mladoletna oseba, ki se namesti v rejniško družino na podlagi odločbe o namestitvi otroka v rejništvo.

(6) Center otroka je tisti center za socialno delo, ki je v skladu z določbami zakona, ki ureja socialno varstvo, krajevno pristojen za mladoletno osebo ali osebo, ki iz razlogov, določenih v tem zakonu, ostane v rejniški družini po polnoletnosti.

(7) V rejnino se šteje povračilo stroškov za oskrbo otroka (v nadaljnjem besedilu: oskrbnina) in plačilo za opravljeno delo rejnika (v nadaljnjem besedilu: plačilo dela).

3. člen

(1) Ministrstvo, pristojno za družino (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) vodi listo kandidatov za imenovanje komisij po tem zakonu. Listo sestavljajo vsi strokovni delavci centrov za socialno delo v Republiki Sloveniji za področje rejništva, ki so razdeljeni v šest podskupin po teritorialnem načelu. Vsaka podskupina na svojem območju izbere tudi enega rejnika in eno strokovno usposobljeno osebo za delo z otroki, ki se jih vpiše na listo.

(2) Iz liste iz prejšnjega odstavka se oblikujejo naslednje komisije: komisija za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti, komisija za priznanja ter komisije za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela.

(3) Natančnejše kriterije za sestavo komisij, imenovanje članov in način dela komisij iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za družino (v nadaljnjem besedilu: minister).

4. člen

Sredstva za izvajanje rejniške dejavnosti se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

II. POGOJI, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI OSEBA, KI ŽELI IZVAJATI REJNIŠKO DEJAVNOST

5. člen

(1) Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, mora:

- imeti stalno prebivališče v Republiki Sloveniji,
- imeti zaključeno vsaj poklicno oziroma strokovno izobrazbo,
- biti polnoletna.

(2) V izjemnih primerih, če se glede na vse okoliščine ugotovi, da je to nedvomno v otrokovo korist, lahko izvaja rejniško dejavnost tudi oseba, ki ima nižjo izobrazbo od izobrazbe, kot je določena v prejšnjem odstavku.

6. člen

Rejnik ne more biti:

- oseba, ki ji je odvzeta roditeljska pravica,
- oseba, ki živi skupaj z osebo, kateri je odvzeta roditeljska pravica,
- oseba, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost,
- oseba, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, za katerega se storilec preganja na predlog,
- oseba, ki živi skupaj z osebo, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, za katerega se storilec preganja na predlog.

7. člen

(1) Otrokov sorodnik lahko izvaja rejniško dejavnost, če center otroka glede na okoliščine posameznega primera ugotovi, da je to v otrokovo korist.

(2) Za otrokove sorodnike se po tem zakonu štejejo: stara mati, stari oče, stric, teta, brat in sestra.

III. POSTOPEK PRIDOBITVE DOVOLJENJA ZA IZVAJANJE REJNIŠKE DEJAVNOSTI

8. člen

(1) Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, vloži vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti z ustreznimi dokazili pri krajevno pristojnem centru za socialno delo glede na njeno stalno prebivališče (v nadaljnjem besedilu: center rejnika).

(2) Vlogo iz prejšnjega odstavka vloži kandidat, ki želi izvajati rejniško dejavnost, na posebnem obrazcu.

9. člen

(1) Center rejnika po prejemu vloge iz prejšnjega člena ugotovi ali kandidat izpolnjuje pogoje iz 5. člena tega zakona in ni katerega od zadržkov iz 6. člena tega zakona.

(2) Center rejnika izdelava oceno o primernosti kandidata in njegove družine za izvajanje rejniške dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: ocena) ob upoštevanju kriterijev iz 31. člena tega zakona.

10. člen

Ministrstvo vsako leto najkasneje do konca septembra določi, glede na potrebe po rejništvu, potrebno število novih rejnikov in o tem seznani vse centre za socialno delo.

11. člen

Center rejnika pošlje ministrstvu vloge in ocene za posamezne kandidate, ki želijo izvajati rejniško dejavnost, najkasneje do konca leta.

12. člen

(1) Komisija za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti iz 3. člena tega zakona izmed vseh prejetih vlog kandidatov izbere določeno število kandidatov, ki ustrezajo potrebam iz 10. člena tega zakona.

(2) Komisija iz prejšnjega odstavka napoti izbrane kandidate na usposabljanje za izvajanje rejništva.

(3) Vsebino, izvajalca in trajanje usposabljanja predpiše minister.

(4) Sredstva, potrebna za usposabljanje, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

13. člen

Na podlagi v celoti zaključenega usposabljanja ministrstvo izda kandidatom dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje) in jih vpiše v evidenco izdanih dovoljenj.

14. člen

(1) Otrokovemu sorodniku iz 7. člena tega zakona ni potrebno kandidirati za izvajanje rejniške dejavnosti po določbah tega zakona.

(2) Ministrstvo izda otrokovemu sorodniku dovoljenje le na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena tega zakona ter pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist in ga vpiše v evidenco izdanih dovoljenj.

(3) Izjemoma lahko ministrstvo izda dovoljenje tudi osebi, ki ni kandidirala za izvajanje rejniške dejavnosti po določbah tega zakona in ni otrokov sorodnik iz 7. člena tega zakona, če je otroku zaradi njegovih potreb le s tovrstno obliko rejništva mogoče zagotoviti varstvo in vzgojo v največjo otrokovo korist. Ministrstvo izda dovoljenje na podlagi njegove vloge iz drugega odstavka 8. člena tega zakona ter pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je le tovrstna oblika varstva in vzgoje v največjo otrokovo korist.

15. člen

Ministrstvo vodi evidenco izdanih dovoljenj, ki vsebuje osebne podatke rejnikov.

16. člen

(1) Rejniku preneha dovoljenje, če:

- odjavi izvajanje rejniške dejavnosti,
- se opravi odvzem dovoljenja,
- umre.

(2) Odvzem dovoljenja se opravi, če:

- center rejnika poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka,
- se ugotovi, da je nastopil kateri izmed razlogov iz 6. člena tega zakona,
- rejnik ne opravi obveznega dopolnilnega usposabljanja v skladu z 28. členom tega zakona,
- rejnik ne začne izvajati rejniške dejavnosti v treh letih od pridobitve dovoljenja,
- center rejnika poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik po strokovni oceni centra ni več primeren za izvajanje rejniške dejavnosti,
- rejnik pet let ni imel nameščenega otroka.

(3) V primerih iz prvega odstavka tega člena ministrstvo rejnika izbriše iz evidence izdanih dovoljenj.

17. člen

Minister predpiše vsebino vloge iz 8. člena tega zakona, vrste dokazil, ki jih je potrebno priložiti vlogi ter kriterije za delo komisije za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti.

IV. POGOJI IN POSTOPEK ZA IZVAJANJE REJNIŠKE DEJAVNOSTI KOT POKLIC

18. člen

(1) Rejnik lahko izvaja rejniško dejavnost kot edini poklic (v nadaljnjem besedilu: rejniška dejavnost kot poklic), če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ta zakon, in je vpisan v register iz 19. člena tega zakona.

(2) Rejnik, ki želi izvajati rejniško dejavnost kot poklic, vloži vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic pri centru rejnika.

(3) Rejnik, ki želi izvajati rejniško dejavnost kot poklic, mora imeti dovoljenje in ne sme biti v delovnem razmerju, biti družbenik zasebne družbe ali zavoda v Republiki Sloveniji, ki je hkrati poslovodna oseba, opravljati druge dejavnosti kot edini ali glavni poklic, na podlagi katere je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

19. člen

(1) Center rejnika pošlje vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic, skupaj s prilogami, ministrstvu.

(2) Ministrstvo po pregledu vloge in dokazil iz prejšnjega odstavka ugotovi ali rejnik izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic.

(3) Rejnike, ki izpolnjujejo pogoje, ministrstvo vpiše v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic (v nadaljnjem besedilu: register) ter jim izda potrdilo o vpisu.

20. člen

Register vodi ministrstvo, vanj pa se vpisujejo osebni podatki rejnika, datum začetka izvajanja in datum prenehanja izvajanja rejništva kot poklic.

21. člen

Izbris iz registra se opravi, če:

- rejnik ne želi več izvajati rejniške dejavnosti kot poklic, z zadnjim dnem, ko še izvaja rejniško dejavnost kot poklic,
- se rejnik zaposli, postane družbenik zasebne družbe ali zavoda v Republiki Sloveniji, ki je hkrati poslovodna oseba, prične opravljati drugo dejavnost kot edini ali glavni poklic, na podlagi katerega je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, z dnem pred pričetkom zaposlitve oziroma opravljanja druge dejavnosti,
- rejnik ne izpolnjuje normativov, določenih s tem zakonom, z dnem, ko mu poteče pravica iz 59. člena tega zakona,
- rejniku preneha dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti ali se dovoljenje odvzame, z dnem prenehanja oziroma odvzema dovoljenja.

22. člen

Vsebino vloge za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic predpiše minister.

V. NORMATIVI ZA IZVAJANJE REJNIŠKE DEJAVNOSTI

23. člen

(1) Rejnik ima lahko istočasno nameščene največ tri otroke.

(2) Izjemoma ima lahko rejnik istočasno nameščeno tudi večje število otrok, če gre za namestitvev bratov in sester ali če je namestitev otroka k določenemu rejniku v otrokovo posebno korist.

24. člen

(1) Rejnik, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, mora imeti istočasno nameščene tri otroke, od tega vsaj dva za obdobje celega meseca.

(2) Normativ iz prejšnjega odstavka je lahko znižan. Razlog za znižani normativ so specifične otrokove potrebe, kot je rejništvo za hudo bolnega otroka, otroka z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, zlorabljenega, trpinčenega, vedenjsko ali osebnostno motenega otroka. V primeru znižanega normativa mora imeti rejnik nameščenega vsaj enega otroka za obdobje celega meseca.

(3) Znižani normativ in trajanje znižanega normativa določi komisija za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela na podlagi skupnega pisnega predloga centra otroka in centra rejnika.

VI. DOLŽNOSTI REJNIKA

25. člen

Osnovne dolžnosti rejnika so:

- pripraviti sebe in družino na prihod otroka,
- truditi se za čim hitrejšo prilagoditev otroka v rejnikovem domu in za ustrezno ravnanje vseh članov rejnikove družine z otrokom,
- nuditi pomoč otroku ob prilagajanju na novo okolje,
- otroka pravilno negovati, vzgajati in mu nuditi primerno nastanitev, prehrano, obleko in obutev ter šolske in osebne potrebščine,
- nuditi otroku primerne igrače, osnovne športne pripomočke in druge pripomočke manjše vrednosti za različne aktivnosti,
- skrbeti za krepitev in ohranjanje zdravja otroka ter mu, če je to potrebno, priskrbeti ustrezno zdravstveno oskrbo preko izbranega osebnega zdravnika,
- pridobivati informacije in sprejemati odločitve, ki so povezane z otrokovim vsakdanjim življenjem (vpogled v ocene, seznanitev s šolskim uspehom, odhod v šolo v naravi, odhod na počitnice, izbira osebnega zdravnika, seznanitev z informacijami o otrokovem zdravstvenem stanju, ipd.),
- zastopati otroka v postopku izdaje osebne izkaznice,
- skrbeti za otrokov pravičen odnos do učenja in dela in za privzgojitev delovnih navad,
- skrbeti za vključitev otroka v poklicno usposabljanje ali ustrezno zaposlitev,
- skrbeti za izoblikovanje lastne identitete otroka,
- pripraviti otroka na odhod iz rejniške družine.

26. člen

(1) Z namestitvijo otroka v rejništvo ostanejo staršem ali skrbniku tiste pravice in obveznosti, določene z zakonom, ki ureja družinska razmerja, ki so združljive z namenom rejništva, razen če te zaradi varovanja koristi otroka staršem ali skrbniku niso odvzete ali omejene.

(2) Rejnik je dolžan omogočati in vzpodbujati stike med otrokom in starši, razen v primeru, ko so staršem stiki omejeni ali prepovedani na podlagi odločbe pristojnega organa.

27. člen

(1) Rejnik mora vsa pomembnejša vprašanja glede otrokove oskrbe in vzgoje urejati sporazumno z otrokovimi starši oziroma skrbnikom in s centrom otroka. V ta namen mora sodelovati v individualni projektni skupini, ki jo center otroka imenuje za obravnavo posameznega otroka.

(2) Rejnik je dolžan upoštevati navodila centra otroka, centra rejnika in dogovore individualne projektne skupine.

(3) Rejnik se je dolžan vključevati tudi v dejavnosti, ki jih v zvezi z izvajanjem rejniške dejavnosti organizira center rejnika.

28. člen

(1) Rejnik se mora najmanj enkrat v petih letih udeležiti usposabljanj, katerih vsebino, izvajalca in trajanje predpiše minister.

(2) Dolžnost dodatnega usposabljanja iz prejšnjega odstavka velja tudi za sorodnika otroka, ki izvaja rejniško dejavnost.

(3) Sredstva, potrebna za usposabljanje, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

(4) Rejnik se mora enkrat letno udeležiti tudi usposabljanja, ki ga organizira in financira center za socialno delo v skladu z 42. členom tega zakona, razen če se udeleži drugega usposabljanja po svoji izbiri. V tem primeru rejnik centru rejnika predloži potrdilo o udeležbi, pri čemer stroške tega usposabljanja krije rejnik sam. V primeru vsebinske neustreznosti takšnega usposabljanja, center rejnika ne prizna izpolnitev pogoja iz tega člena.

VII. NALOGE CENTROV ZA SOCIALNO DELO PRI IZVAJANJU REJNIŠKE DEJAVNOSTI

Naloge pri izboru kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti

29. člen

(1) Pri pridobivanju novih rejniških družin so se centri za socialno delo dolžni aktivno vključiti na območju, za katerega so krajevno pristojni.

(2) Vsem zainteresiranim so dolžni predstaviti namen rejništva, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati rejniki, postopke pridobitve dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, način dela v rejništvu ter pravice in dolžnosti rejnikov.

30. člen

(1) Center za socialno delo je dolžan vsem, ki želijo izvajati rejniško dejavnost, izročiti obrazec vloge iz 8. člena tega zakona in jih seznaniti s postopkom za pridobitev dovoljenja.

(2) Po prejemu vloge center rejnika postopa v skladu z 11. členom tega zakona.

31. člen

(1) Pri pripravi ocene iz 9. člena tega zakona center rejnika preveri motive kandidata za odločitev za izvajanje rejniške dejavnosti, pri čemer upošteva vse dejavnike, ki bi lahko tako pozitivno kot negativno vplivali na psihosocialni razvoj otroka.

(2) Pri pripravi ocene center rejnika ugotovi primernost bivalnih pogojev celotne družine, posebej pa prostorov in opreme, namenjene otroku oziroma otrokom, ki bi ga/jih sprejeli v rejništvo.

(3) Pri pripravi ocene center rejnika poleg lastnih ugotovitev upošteva tudi morebitna potrdila ali mnenja oziroma priporočila drugih institucij.

Naloge pri izvajanju rejništva

32. člen

(1) Po odločitvi, da se določenega otroka namesti v rejniško družino, je naloga centra otroka, da med rejniki, ki imajo dovoljenje, izbere rejniško družino, ki ustreza potrebam otroka.

(2) Če na območju centra otroka trenutno ni moč najti ustreznega rejnika ali namestitev otroka na tem območju ne bi bila v korist otroka, mora center otroka najti rejnika na širšem območju, pri čemer obvezno sodeluje s centrom rejnika.

33. člen

Za namestitev otroka v rejniško družino je potrebno pripraviti tako otroka in njegove starše kot tudi rejnika in rejniško družino.

34. člen

(1) Center otroka je dolžan spremljati razvoj otroka v rejništvu ter izpolnjevanje obveznosti, dogovorjenih z rejniško pogodbo.

(2) Center otroka po potrebi ukrepa tako, da se v vseh primerih in na najboljši način uresničuje namen rejništva.

35. člen

(1) Center otroka mora po namestitvi otroka v rejniško družino sestaviti individualno projektno skupino, v kateri sodeluje strokovni delavec centra otroka, strokovni delavec centra rejnika, rejnik, starši in otrok, razen če center otroka oceni, da udeležba glede na okoliščine primera za otroka ne bi bila koristna. Zaradi zagotavljanja individualne in strokovne obravnave se individualne projektne skupine vabljeni udeležijo osebno brez pooblaščenca.

(2) Delo individualne projektne skupine koordinira strokovni delavec centra otroka. Po potrebi se individualna projektna skupina lahko razširi.

36. člen

(1) Individualna projektna skupina načrtuje in predlaga ustrezno ravnanje in strokovno obravnavo otroka ter neposredno spremlja otroka v rejniški družini. V ta namen pripravi za vsakega otroka individualni načrt (v nadaljnjem besedilu: načrt), ki mora biti prilagojen starosti oziroma stopnji razvoja otroka, otrokovim potrebam in mora biti zastavljen tako, da zagotavlja celostno obravnavo in spremljanje otroka.

(2) Načrt mora biti v pisni obliki in mora vsebovati razumno načrtovane cilje.

(3) Načrt je potrebno dopolnjevati in po potrebi tudi spreminjati.

37. člen

(1) Individualna projektna skupina se sestaja v skladu z načrtom in konkretnimi dogovori.

(2) Individualna projektna skupina mora najmanj enkrat letno centru otroka predložiti pisno poročilo, v katerem predlaga nadaljnje ukrepe v zvezi z otrokom.

38. člen

Poleg dejavnosti v okviru individualne projektne skupine spremlja center otroka otroka z obiski na domu, pogovori na centru, obiski v šoli in sodelovanjem z drugimi institucijami.

39. člen

Izvajanje rejniške dejavnosti je dolžan spremljati tudi center rejnika.

40. člen

Če otrok po dopoljenem 18. letu starosti še ostane v rejniški družini zaradi nadaljevanja šolanja, je dolžnost centra otroka in centra rejnika, da pred podaljšanjem rejniške pogodbe v skladu s tem zakonom, skupaj z otrokom in rejnikom ugotovijo, da je nadaljnje bivanje otroka v rejniški družini v korist otroka.

41. člen

Po odločitvi, da se za določenega otroka rejništvo zaključi, je naloga centra otroka, da na odhod pripravi otroka, rejniško družino in biološko družino.

Druge naloge pri izvajanju rejniške dejavnosti

42. člen

Centri za socialno delo so dolžni na območju, za katerega so krajevno pristojni, za vse rejnike najmanj enkrat letno organizirati krajše usposabljanje, vzpodbujati in organizirati skupinsko delo z udeleženi v rejništvu in nuditi podporo s skupnostnimi oblikami dela.

43. člen

Če center rejnika ugotovi, da rejnik izvaja rejništvo v nasprotju s koristmi otroka, mora ministrstvu podati pisni predlog za odvzem dovoljenja z ustrezno obrazložitvijo.

VIII. REJNIŠKA POGODBA

44. člen

Rejniška pogodba je pisna pogodba, ki jo po izvršljivosti odločbe o namestitvi otroka v rejništvo skleneta pristojni center otroka in rejnik za posameznega otroka.

45. člen

Rejniška pogodba določa zlasti:

- obseg oskrbe otroka,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank,
- višino in način plačevanja rejnine,
- način in rok prenehanja rejniške pogodbe,
- morebitne posebnosti rejništva v posameznem primeru.

46. člen

(1) Center otroka lahko podaljša veljavnost rejniške pogodbe z rejnikom tudi po polnoletnosti osebe, vendar najdlje do dopolnjenega 26. leta starosti:

- če oseba zaradi motenj v telesnem in duševnem razvoju ni sposobna za samostojno življenje in delo, če oseba ali njen skrbnik s tem soglaša;
- če ta ostane v rejniški družini zaradi nadaljevanja šolanja, če oseba s tem soglaša.

(2) Za osebo, za katero je bila po njeni polnoletnosti v skladu s prejšnjim odstavkom podaljšana veljavnost rejniške pogodbe z rejnikom zaradi motenj v telesnem in duševnem razvoju, zaradi katerih ni sposobna za samostojno življenje in delo, center otroka najpozneje do njenega 26. leta starosti razveže rejniško pogodbo in na podlagi soglasja osebe ali skrbnika v skladu s 65. členom Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS in 57/12) sklene pogodbo o izvajanju storitve institucionalnega varstva v drugi družini ali na drug ustrezen način poskrbi za njeno varstvo.

47. člen

Rejniška pogodba preneha:

- če je prenehalo rejništvo,
- s potekom časa, če je pogodba sklenjena za določen čas, razen če se podaljša,
- z odpovedjo,
- z razvezo,
- s smrtjo rejnika ali otroka.

48. člen

(1) Rejnik lahko odpove rejniško pogodbo z odpovednim rokom najmanj treh mesecev, če ni v pogodbi drugače določeno. Odpoved mora biti pisna ali dana ustno na zapisnik pri centru otroka.

(2) Na podlagi odpovedi rejniške pogodbe center otroka izda odločbo o prenehanju rejniške pogodbe. Zoper odločbo je dovoljena pritožba na ministrstvo.

(3) Center otroka v primeru iz prvega odstavka tega člena odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

49. člen

- (1) Center otroka razveže rejniško pogodbo brez odpovednega roka, če:
- nastopi kateri od razlogov iz 6. člena tega zakona,
 - se rejnik ne udeleži usposabljanj iz 28. člena tega zakona,
 - oceni, da to zahteva zaščita otrokovih koristi,
 - otrok sklene zakonsko zvezo,
 - otrok postane roditelj, razen če center oceni, da je namestitev v rejniško družino zanj še vedno koristna,
 - rejnik ne izpolnjuje z rejniško pogodbo določenih dolžnosti ali
 - zahteva razvezo rejnik in se ugotovi, da ima za to utemeljene razloge.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka center otroka izda odločbo o razvezi rejniške pogodbe. Zoper odločbo je dovoljena pritožba na ministrstvo.

(3) Center otroka v primeru iz prvega odstavka tega člena odloči o namestitvi otroka v drugo rejniško družino ali o prenehanju rejništva ali poskrbi za drugo obliko varstva in vzgoje otroka.

IX. REJNINA

50. člen

(1) Rejnik je za posameznega otroka upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela.

(2) Ob prvi namestitvi otroka je rejnik upravičen tudi do enkratnega prejemka v višini enkratnega denarnega prejemka za opremo novorojenca, določenega s posebnim predpisom, ki ureja družinske prejemke, če center otroka oceni, da je ob namestitvi potreben dodaten nakup oblačil, obutve, potrebščin in opreme za otroka.

(3) Če rejnik izvaja rejniško dejavnost kot poklic, mu Republika Slovenija zagotavlja plačilo prispevkov za socialno varnost.

51. člen

(1) Oskrbnino sestavljajo sredstva za materialne stroške za otroka in denarni prejemek v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka, ob upoštevanju starosti in šolanja nameščenega otroka, v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

(2) Materialni stroški za otroka znašajo 291,27 eurov.

(3) Višina oskrbnine je sorazmerna času bivanja otroka v rejniški družini.

52. člen

(1) Oskrbnina se zniža, če ima otrok svoje redne prihodke, in sicer za 25 % ali 50 % materialnih stroškov, odvisno od višine prihodkov. Za redni prihodek se po tem členu štejeta preživnina in družinska pokojnina, ki ga otrok dejansko periodično prejema v določenem znesku. Center otroka je dolžan narediti vse potrebno za ureditev preživnine in družinske pokojnine, do katerih bi bil otrok lahko upravičen.

(2) Oskrbnina se zviša ob izrednih izdatkih za potrebe otroka. Oskrbnina se zviša za znesek v višini 25 % materialnih stroškov.

(3) Oskrbnina se zviša za 25 % od višine materialnih stroškov tudi v primerih, ko je otrok nameščen v zavod in v vikend rejništvo ter nima rednih prihodkov, določenih v prvem odstavku tega člena.

(4) Znižanje ali zvišanje oskrbnine se določi v rejniški pogodbi.

(5) Pogoje za zvišanje in znižanje oskrbnine podrobneje določi minister.

53. člen

(1) Plačilo dela rejniku znaša 123,51 eurov za otroka.

(2) Glede na zahtevnost oskrbe, varstva in vzgoje otroka (rejništvo za hudo bolnega otroka, otroka z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, zlorabljenega otroka, trpinčenega otroka, vedenjsko ali osebnostno motenega otroka) se lahko plačilo dela iz prejšnjega odstavka začasno zviša za največ 50 %.

(3) Komisija za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela iz 3. člena tega zakona na podlagi meril, ki jih določi minister, odloči o odstotku zvišanja plačila dela in trajanju pravice do povišanega plačila dela.

(4) Pravica do zvišanega plačila dela se lahko dodeli za največ eno leto. Pravica se lahko podaljšuje toliko časa, kolikor trajajo razlogi za zvišanje plačila dela.

(5) Višina plačila dela je sorazmerna času bivanja otroka v rejniški družini.

54. člen

Plačilo dela rejniku ne pripada, če za istega otroka prejema starševsko nadomestilo po predpisih, ki urejajo starševsko varstvo oziroma starševski dodatek po predpisih, ki urejajo družinske prejemke.

55. člen
(razveljavljen)

56. člen

(1) Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, se zagotovi plačilo prispevkov za socialno varnost v skladu s posebnimi predpisi, ki urejajo plačevanje prispevkov za socialno varnost.

(2) Prispevki za socialno varnost se plačujejo od zneska najnižje pokojninske osnove, povečane za davke in prispevke, po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

(Opomba: delno prenehanje veljavnosti določbe drugega odstavka – glej deseti odstavek 429. člena ZPIZ-2)

57. člen

(1) Pravica do rejnine se prizna z dnem namestitve otroka v rejniško družino, določenim v rejniški pogodbi. Pri izračunu se upošteva, da ima mesec 30 dni.

(2) Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, se prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost z dnem začetka izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic.

58. člen

(1) Pravica do rejnine preneha z dnem prenehanja rejniške pogodbe.

(2) Pri odpovedi rejniške pogodbe rejniku preneha pravica do rejnine z dnem, ko otrok ne prebiva več v rejniški družini.

59. člen

Če rejnik izvaja rejniško dejavnost kot poklic, pa ne izpolnjuje normativa iz 24. člena tega zakona, vendar ne po njegovi krivdi, se rejniku prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost za največ šest mesecev.

60. člen

Ministrstvo izplačuje rejnine najkasneje do 15. v mesecu za tekoči mesec.

61. člen
(prenehal veljati)

X. PRIZNANJA

62. člen

(1) Republika Slovenija podeljuje rejnikom priznanja za dolgoletno in uspešno izvajanje rejniške dejavnosti.

(2) Minister vsako leto na predlog komisije za priznanja iz 3. člena tega zakona podeli največ tri priznanja.

(3) Sredstva za priznanja se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

63. člen

Natančnejše pogoje za podelitev priznanj in postopek podeljevanja priznanj predpiše minister.

XI. ZBIRKE PODATKOV

64. člen

(1) Za potrebe izvajanja, spremljanja, načrtovanja, razvoja rejništva, za znanstveno raziskovalne namene in za statistične namene ministrstvo vzpostavi in vodi centralno zbirko podatkov.

(2) Centri za socialno delo vodijo zbirke podatkov za potrebe izvajanja rejniške dejavnosti na območju njihove krajevne pristojnosti.

65. člen

(1) Ministrstvo in centri za socialno delo vodijo za namene, določene v prejšnjem členu, zbirke podatkov o:

- rejnikih,
- rejniških družinah,
- sklenjenih rejniških pogodbah,
- otrocih, nameščenih v rejniške družine,
- bioloških družinah otrok, nameščenih v rejniške družine,
- rejninah.

(2) Ministrstvo vodi za namene, določene v prejšnjem členu, poleg zbirk podatkov iz prejšnjega odstavka, še zbirke podatkov o:

- izdanih dovoljenjih,
- rejnikih, ki izvajajo rejniško dejavnost kot poklic.

66. člen

(1) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o rejnikih in zbirke podatkov o rejnikih, ki izvajajo rejniško dejavnost kot poklic iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,

- datum rojstva,
- enotna matična številka občana,
- spol,
- državljanstvo,
- prebivališče,
- zakonski stan,
- izobrazba,
- nekaznovanost,
- zaposlitev,
- podatek o obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- podatek o zneskih plačila prispevkov za socialno varnost,
- davčna številka,
- datum vloge za izvajanje rejniške dejavnosti,
- datum začetka veljavnosti dovoljenja,
- številka in datum izdanega dovoljenja,
- datum prenehanja dovoljenja,
- razlog prenehanja dovoljenja,
- vrsta in datum izobraževanja,
- datum vpisa v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- datum izbrisa iz registra izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- razlog izbrisa iz registra izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- pristojni center za socialno delo,
- datum prijave v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- številka in datum izdanega potrdila o vpisu v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic,
- datum odjave iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(2) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o članih rejniške družine iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- datum rojstva,
- enotna matična številka občana,
- sorodstveno razmerje družinskega člana do rejnika,
- status (šolanje, zaposlitev, upokojitev).

(3) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o sklenjenih rejniških pogodbah in rejninah iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime rejnika in otroka,
- enotna matična številka občana rejnika in otroka,
- prebivališče rejnika in otroka,
- zdravstveno stanje otroka (podatek o motnji ali bolezni, zaradi katere potrebuje posebno nego in varstvo, v skladu s posebnimi predpisi),
- davčna številka rejnika,
- višina rejnine,
- številka osebnega računa rejnika.

(4) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o otrocih, nameščenih v rejniške družine iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- datum rojstva,
- enotna matična številka občana,
- spol,
- državljanstvo,
- prebivališče,
- šolanje,

- zdravstveno stanje (podatek o motnji ali bolezni, zaradi katere potrebuje posebno nego in varstvo, v skladu s posebnimi predpisi),
- podatek o obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- določenost in višina preživnine,
- določenost in višina družinske pokojnine (številka in datum odločbe),
- število dni namestitve,
- izplačano nadomestilo preživnine,
- vključenost v socialnovarstveni zavod,
- podaljšanje roditeljske pravice,
- davčna številka.

(5) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o članih bioloških družin otrok iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- rojstni podatki,
- enotna matična številka občana,
- sorodstveno razmerje družinskega člana do otroka,
- prebivališče,
- status (šolanje, zaposlitev, upokojitev),
- podaljšanje roditeljske pravice,
- izobrazba.

(6) Podatki, ki se zbirajo za namen vodenja zbirke podatkov o izdanih dovoljenjih in o prenehanju veljavnosti dovoljenj iz prejšnjega člena, so:

- osebno ime,
- enotna matična številka občana rejnika,
- prebivališče rejnika,
- datum začetka veljavnosti dovoljenja,
- datum prenehanja veljavnosti dovoljenja.

67. člen

(1) Podatki iz prejšnjega člena se zbirajo neposredno od posameznika za njega in za njegove družinske člane ter iz uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo za namen izvajanja javnih pooblastil po tem zakonu brezplačno pridobivajo osebne podatke iz prejšnjega člena iz obstoječih zbirk osebnih podatkov naslednjih upravljavcev:

- ministrstva, pristojnega za notranje zadeve - podatke o posamezniku, družinskih članih in skupnem gospodinjstvu (osebno ime, datum rojstva, enotno matično številko občana, državljanstvo, prebivališče);
- izvajalcev vzgojne in izobraževalne dejavnosti ter ministrstva, pristojnega za šolstvo in visoko šolstvo - podatke o vključitvi v vzgojni ali izobraževalni zavod;
- ministrstva, pristojnega za pravosodje - podatke o izrečenih kaznih, varnostnih ukrepih, pogojnih obsodbah, sodnih opominih in obsodbah, s katerimi je bila storilec kaznivih dejanj, o katerih se vodi kazenska evidenca, oproščena kazen, ter o njihovih pravnih posledicah; poznejše spremembe o obsodbah, ki so bile vpisane v kazensko evidenco; podatke o izvršeni kazni in o razveljavitvi vpisa neupravičene obsodbe;
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije - podatke o zavarovancih in uživalcih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije - podatke o obveznem zdravstvenem zavarovanju;
- izvajalcev zdravstvene dejavnosti - podatke o zdravstvenem stanju;

- sklada Republike Slovenije, pristojnega za izplačilo nadomestila preživnine - podatke o izplačanem nadomestilu preživnine;
- centrov za socialno delo – podatke iz zbirke podatkov, vodenih pri izvajanju nalog, ki so jim z zakonom poverjena kot javna pooblastila (vrsta in višina pravice za otroka, določenost in višina preživnine);
- izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti - podatke o vključitvi v socialnovarstveni zavod.

(3) Podatke o zdravstvenem stanju je mogoče pridobivati le ob pisni privolitvi posameznika, na katerega se nanašajo ali njegovega skrbnika, razen če bodo podatki uporabljeni za statistike ali znanstveno raziskovalne namene v obliki, ki ne omogoča identifikacije posameznikov.

(4) Kadar je to mogoče, se posamezne zbirke za izvajanje tega zakona lahko medsebojno povezujejo na podlagi enotne matične številke občana.

68. člen

(1) Ministrstvo in centri za socialno delo, ki odločajo o pravicah iz tega zakona, lahko podatke, ki jih dobijo od zavezancev iz prejšnjega člena, uporabijo samo za potrebe postopka odločanja po tem zakonu.

(2) Drugim uporabnikom lahko ministrstvo oziroma centri za socialno delo posredujejo podatke samo, če so za njihovo uporabo pooblaščen z zakonom ali na podlagi pisne zahteve ali privolitve osebe, na katero se podatki nanašajo.

69. člen

(1) Podatki iz evidenc iz 65. člena tega zakona se hranijo 5 let po prenehanju izvajanja rejniške dejavnosti, razen podatkov iz tretje in četrte alineje drugega odstavka 65. člena tega zakona, ki se hranijo, dokler rejnik ne uveljavi pravice iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(2) Po poteku roka iz prejšnjega odstavka se podatki arhivirajo.

XII. (črtan)

70. člen (črtan)

Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti – ZIRD (Uradni list RS, št. 110/02) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

71. člen

(1) Rejnik, ki že izvaja rejniško dejavnost ali je izvajal rejniško dejavnost v zadnjem letu pred uveljavitvijo tega zakona, lahko nadaljuje z izvajanjem rejniške dejavnosti tudi če ne izpolnjuje pogojev iz 5. člena tega zakona.

(2) Center rejnika posreduje ministrstvu podatke o rejnikih iz prejšnjega odstavka zaradi vpisa v evidenco izdanih dovoljenj.

(3) Ministrstvo izda rejniku dovoljenje in ga vpiše v evidenco izdanih dovoljenj v roku šestih mesecev od dneva prejema posamezne vloge.

72. člen

(1) Rejnike, ki so pred uveljavitvijo tega zakona že izvajali rejniško dejavnost kot edini poklic, ministrstvo vpiše v register, če izpolnjujejo normative iz 24. člena tega zakona.

(2) Komisija za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela preveri izpolnjevanje normativov iz prejšnjega odstavka v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

73. člen

Do vpisa v register se rejnikom, ki že izvajajo rejniško dejavnost kot edini poklic, plačujejo prispevki za socialno varnost po predpisih, ki veljajo do uveljavitve tega zakona.

74. člen

(1) Predloge za zvišanje plačila dela iz drugega odstavka 53. člena tega zakona za rejnike, ki že izvajajo rejniško dejavnost po predpisih, ki veljajo do uveljavitve tega zakona, je komisija za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela dolžna obravnavati najkasneje v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

(2) Zvišano plačilo dela pripada rejniku od dneva uveljavitve tega zakona.

75. člen

Minister izda izvršilne predpise iz 3., 12., 17., 22., 28., 52., 53. in 63. člena tega zakona v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

76. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati drugi, tretji in četrti odstavek 160. člena, 162., 163., 164., 165., 166., 168., 169. člen, drugi odstavek 170. člena, 171., 172., 173. in 174. člen Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list SRS, št. 14/89 – prečiščeno besedilo, Uradni list RS, št. 64/2001) in zadnja alineja 98. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/92, 42/94 – odločba US, 1/99, 41/99, 36/2000, 54/2000 in 26/2001).

77. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – ZIRD-A (Uradni list RS, št. 109/12) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

V šestih mesecih od dneva začetka uporabe tega zakona center otroka razveže rejniške pogodbe za tiste osebe, ki so ob začetku uporabe tega zakona že dopolnile 26 let in na podlagi soglasja osebe ali skrbnika v skladu s 65. členom Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS in 57/12) sklene pogodbo o izvajanju storitve institucionalnega varstva v drugi družini ali na drug ustrezen način poskrbi za njeno varstvo.

32. člen

Ne glede na določbo 51. člena zakona, se materialni stroški od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2013 priznajo v višini 282,74 eurov.

33. člen

Z dnem začetka uporabe tega zakona se rejnine, določene z rejniškimi pogodbami, sklenjenimi pred dnevom uporabe tega zakona, izplačajo v zneskih, določenih s tem zakonom.

34. člen

Minister v treh mesecih od dneva uveljavitve tega zakona uskladi Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 54/03 in 78/08) z določbami tega zakona.

35. člen

(1) Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2013, razen šeste alineje drugega odstavka 16. člena zakona, ki se začne uporabljati 1. januarja 2018.

(2) Do začetka uporabe določb tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl. US in 114/06 – ZUTPG).